

Zaaknummer:**Z/26/360524/D-844983**

Toezegging

Aan:	Raadsleden	
CC:	Leden van het college	
Van:	College van burgemeester en wethouders	
Opsteller:	N. Westerman	
Datum:	3 september 2026	
Betreft:	T2026-33; Zomernota 2026	
Portefeuillehouder:	Harm Jan Kuper	Afstemming: Ja
Vraagsteller:	D66, Westerwolde Lokaal, Focus op Westerwolde	
Vragen:	Technische vragen	

Antwoord:

Zomernota 2026

D66 – Rob Gomersbach

1. Jeugdzorg

De kosten van jeugdzorg worden in 2026 met €1,5 miljoen verhoogd en deze mutatie wordt als incidenteel aangemerkt. Ook eerder zagen we echter een stijging vanwege zwaardere en duurdere jeugdzorg. Waarom beschouwt het college de huidige verhoging nog als incidenteel, en welk kostenniveau voor jeugdzorg wordt inmiddels structureel verwacht vanaf 2027?

Binnen de Jeugdzorg zien we dat het aantal cliënten stabiel blijft, wel is er sprake van toename van de zwaarte van jeughulp en is dit terug te zien in de kostenstijging van de jeugdhulp per cliënt. Daarnaast speelt de tariefsverhoging een rol van deze ophoging en hebben we op dit moment te maken met een exorbitante casus, welke een groot deel van deze ophoging veroorzaakt.

De exorbitante casus zit in de prognose voor 1,6 miljoen, waarbij we deze niet als structureel beschouwen. Voor de begroting 2027 wordt de zogenaamde OVA/PPC index gevolgd en stijgen de kosten hierdoor met 3,59% naar afgerond ca. 11 miljoen.

2. Wmo

We zien in deze Zomernota een voordeel van €925.000 op de Wmo, onder andere door scherper indiceren en het gebruik van de inloopvoorziening in Ter Apel. Hoe structureel acht het college deze meevaller, en kan het college aangeven of het scherper indiceren gevolgen heeft gehad voor de toegankelijkheid of kwaliteit van ondersteuning?

Uit de cijfermatige analyse vanuit de WMO budgetten zien we dat we vanuit het verleden een te hoge loon- en prijscompensatie hebben doorgerekend. Uit dezelfde analyse zien we dat het aantal cliënten en minuten afneemt, waardoor de huidige inschatting is dat dit structureel is. Wat betreft het scherper indiceren zijn er op dit moment geen signalen bekend dat dit negatieve gevolgen heeft gehad voor de toegankelijkheid of kwaliteit van ondersteuning, waarbij rekening is gehouden met de zorgbehoefte van onze inwoners.

De inloopvoorziening De Wilpskamp in Ter Apel lijkt succesvol bij te dragen aan laagdrempelige ondersteuning en aan een lager beroep op geïndiceerde Wmo-voorzieningen. Ziet het college behoefte en mogelijkheden om ook in andere delen van Westerwolde vergelijkbare inloopvoorzieningen te realiseren? En zo ja, welke kernen of gebieden zouden daarvoor in aanmerking kunnen komen?

Eventuele uitbreiding van een inloopvoorziening ziet het college graag in Noord. Maar o.a. gezien de uitgestrektheid van het gebied, is in eerste instantie, in overleg met Welzijn Westerwolde, de 'huiskamer' in Bellingwolde een extra dagdeel open in de maand. Wanneer dit succesvol blijkt, zal gekeken worden naar een verdere uitbreiding van de openingsmomenten.

Daarnaast sluiten we aan bij de plannen van Mentaal Gezond Groningen. Zij werken aan een dekkend netwerk van. Het doel daarvan is om hulp makkelijker bereikbaar te maken, praten over mentale gezondheid normaal te vinden en te voorkomen dat lichte klachten erger worden. Deze ontwikkeling duurt meerdere jaren.

3. Jeugdzorgkosten Ter Apel

Westerwolde ontvangt in 2026 circa €690.000 compensatie voor niet-beoogde jeugdzorgkosten die samenhangen met het aanmeldcentrum in Ter Apel over 2024 en 2025. Is inmiddels structureel geregeld dat dergelijke kosten vanaf 2026 volledig door het Rijk worden gecompenseerd? Zo niet, welk financieel risico loopt Westerwolde hierdoor in 2026 en volgende jaren?

Met het Rijk is overeengekomen dat de BRP straat in Ter Apel vanaf 1 januari 2026 overgaat tot inschrijving op briefadres i.p.v. op woonadres. Deze administratieve wijziging voorkomt dat het woonplaatsbeginsel vanaf dat moment van kracht is en er dus vanaf 2026 geen extra kosten meer worden gemaakt door Westerwolde. Daarmee is gelijktijdig de afspraak gemaakt dat over de jaren '24 en '25 voor het laatst mag worden gedeclareerd.

4. Beschut werk

Voor zes extra beschutte werkplekken wordt in 2026 €93.000 uit de BUIG-reserve ingezet. Tegelijkertijd verwacht het college dat de behoefte aan beschut werk de komende jaren verder zal toenemen. Kan het college aangeven hoe het deze ontwikkeling vanaf 2027 structureel wil financieren en in hoeverre de aanvullende rijksmiddelen voor beschut werk daarbij voldoende zijn om te voorkomen dat opnieuw een beroep op de BUIG-reserve nodig is?

Vanaf 2027 voert het Rijk een nieuwe financieringssystematiek voor beschut werk. Het budget wordt vastgesteld op basis van de daadwerkelijke plaatsingen in beschut werk.

- 70% van het macrobudget wordt verdeeld op basis van het daadwerkelijk aantal gerealiseerde beschutte werkplekken.
 - 30% van het macrobudget wordt verdeeld op basis van het aantal inwoners met een positief UWV-advies beschut werk (peildatum 30 juni van het voorgaande jaar).
- Hierdoor krijgen we een passende en (als het goed is een) budget neutrale Rijksbijdrage.

5. Mooi wonen

De subsidieregeling woningverbetering is inmiddels opengesteld voor delen van Vlagtwedde en Bellingwolde en Ter Apel volgt later. Voor andere gebieden binnen Westerwolde is nog niet duidelijk wanneer en in welke mate zij voor deze subsidie in aanmerking komen. Kan het college toelichten op basis van welke criteria wordt bepaald welke gebieden aan de beurt komen en of het beschikbare budget voldoende is om uiteindelijk ook inwoners in alle delen van Westerwolde toegang tot deze regeling te bieden?

In 2023 hebben we als regio Oost-Groningen een gezamenlijke aanvraag ingediend bij het Rijk voor het Volkshuisvestingsfonds (VHF). Adviesbureau Stec Groep is destijds gevraagd een kansrijke aanvraag voor de regio op te stellen. Voor Westerwolde kwamen Bellingwolde, Vlagtwedde en Ter Apel naar voren als de kwetsbare gebieden die het meest kansrijk zijn voor de aanvraag. De middelen voor woningverbetering vanuit het Volkshuisvestingsfonds waren destijds uitsluitend voor deze drie gebieden beschikbaar.

Het college onderkent echter dat ook buiten deze drie gebieden woningen in een verminderde onderhoudsstaat verkeren. Daarom spant het college zich in om financiële middelen te verkrijgen voor overige gebieden. Zo heeft het college bij het Rijk een wijzigingsverzoek ingediend om maximaal 25% van de beschikbare middelen te mogen inzetten buiten de oorspronkelijke drie gebieden. Dit verzoek is gehonoreerd.

Dit betreft echter een herverdeling van het bestaande budget en levert dus geen extra middelen op. Het totale budget vanuit het Volkshuisvestingsfonds is niet toereikend voor de gehele gemeente. Zodra er zicht is op aanvullend budget, stelt het college de subsidieregeling open voor overige gebieden. Het college bepaalt de volgorde van deze gebieden onder andere op basis van de kwetsbaarheidsanalyse van de woningvoorraad uit 2024.

Als het beschikbare subsidiebudget voor woningverbetering in Vlagtwedde of Bellingwolde niet volledig wordt benut, kan het resterende budget dan worden ingezet voor andere kernen of postcodegebieden binnen Westerwolde?

Dat is inderdaad de insteek.

5. Spreidingswet

In de Zomernota wordt de geraamde bijdrage vanuit de Spreidingswet met circa €1,88 miljoen naar beneden bijgesteld, omdat de oorspronkelijke beschikking betrekking bleek te hebben op twee jaren en niet op één jaar. Kan het college toelichten hoe deze onjuiste interpretatie bij het opstellen van de begroting is ontstaan en welke gevolgen deze correctie heeft voor de activiteiten of uitgaven die met deze middelen waren voorzien?

Bij de eerste berichtgeving van het inwerking treden van de spreidingswet per 1 februari 2024 gaf de proefberekening van de provincie aan dat wij jaarlijks aanspraak konden maken op jaarlijks een bonus vergoeding van € 2000 per opvangplek die wij bovenop de taakstelling van 131 opvangplekken als gemeente konden bieden. Voor de gemeente Westerwolde zijn dat 1.869 (2000-131) opvangplekken. Voor de gemeente Westerwolde zou dat een jaarlijkse bonusvergoeding betekenen van € 3.738.000. Op 6 oktober heeft het Rijk voor het eerst de beschikking toegekend voor de specifiek uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (spreidingswet). Uit deze beschikking bleek dat wij niet jaarlijks maar eens per twee jaar aanspraak kunnen maken op deze bonusvergoeding. Voor zowel de provincie als wij als gemeente kwam dit als een verrassing, omdat wij permanent 2000 opvangplekken aanbieden en niet eens per twee jaar. Het uitgangspunt was in eerste instantie dat wij jaarlijks een vaste vergoeding per extra opvangplek konden aanvragen via de specifieke uitkering. De bonusvergoeding spreidingswet hebben wij opgenomen als algemeen dekkingsmiddel. Dit betekent dat wij een structurele bate van € 1,88 miljoen hebben moeten af ramen. Bij de vaststelling van de Kadernota 2027 hebben wij deze tegenvaller meegenomen in de prognose en hebben wij als richtinggevend document voor de programmabegroting 2027 een meerjarig positief begrotingssaldo gepresenteerd.

6. Begrotingssaldo 2026

De Zomernota leidt, inclusief de Meicirculaire 2026, tot een begrotingssaldo van €2,092 miljoen nadelig. Het college stelt voor dit tekort nu nog niet te dekken en de Decemberbijstelling af te wachten. Kan het college aangeven hoe reëel het de verwachting acht dat dit tekort vóór het einde van het jaar nog substantieel afneemt, en welke financiële ruimte beschikbaar is wanneer bij de Decemberbijstelling alsnog dekking nodig blijkt?

Op basis van de resultaten van de afgelopen jaren is gebleken dat de septembercirculaire en decembercirculaire van het Rijk is positieve bijstelling laten zien ten opzichte van de meicirculaire die in de basis sober wordt opgesteld. Nieuwe beleidsplannen vanuit het kabinet betekenen vaak ook een hogere uitkering van het gemeentefonds voor gemeenten en provincies.

Daarnaast is ons ambitieniveau hoog met wat wij als gemeente jaarlijks in onze begroting aan lasten opnemen. Op basis van de resultaten uit afgelopen jaren blijkt dat wij niet alle budgetten maximaal besteden en dat wij hiermee een positief resultaat genereren. Wij houden er rekening mee dat dit voor het begrotingsjaar 2026 weer aan de orde kan zijn. Hoe later in het jaar wij aanvullende rijksmiddelen ontvangen, des te kleiner is de kans dat alle ontvangen middelen ook uitgeven kunnen worden.

Bij de opmaak van de decemberbijstelling 2026 hebben wij meer zicht op het geheel aan geldstromen. De septembercirculaire is dan financieel doorgerekend en ingediende spuk aanvragen gedurende het jaar zijn dan officieel toegewezen. Bij deze eindejaarsbijstelling kunnen wij een betere inschatting maken en is er voldoende zicht op een eventueel tekort of overschot. Onze vermogenspositie is nog gezond om een eventueel tekort voor het begrotingsjaar 2026 op te vangen.

Westerwolde Lokaal – Matthijs Brugma

Stijging kosten jeugdzorg (pag. 7)

Wat is de exorbitante casus in jeugdzorg waarvoor 1.5 miljoen is uitgetrokken?

Het gaat hierbij om drie kinderen (uit 1 gezin) die in afwachting van een klinische behandeling bij Gezinspsychiatrie (gezinskliniek) in een vakantiehuis verblijven, met 24-uurs zorg.

Het aantal cliënten blijft gelijk maar de casussen worden extremer. In de maatschappij worstelen steeds meer jongeren met hun mentale gezondheid. Hoe kan het dat we deze ontwikkeling niet terug zien in de kosten van de jeugdzorg?

Deze zien we wel degelijk terug in de kosten van de jeugdzorg, omdat deze zorg bij deze complexe casuïstiek hoort. De reden dat het aantal cliënten niet toeneemt komt voornamelijk door onze voorliggende voorziening (schilpartners als Elker, Cosis, Accare en VNN) en de ondersteuner Jeugd en Gezin bij de huisartsen in Westerwolde.

Hogere kosten loonheffing vanwege toename cliënten en stijging uitkeringen (pag. 8)

In de Zomernota wordt €93.000 extra gevraagd voor begeleidingskosten voor inwoners met een indicatie beschut werk. Kan het college concreet aangeven waardoor deze extra kosten zijn ontstaan en om hoeveel inwoners het gaat?

De extra kosten zijn ontstaan door het 'loslaten' van de aantallen beschut werkplekken. De financiering is momenteel zo dat het Rijk een budget vergoed voor een vastgesteld aantal beschut werkplaatsen (voor Westerwolde 23). Omdat wij meer inwoners hebben met een indicatie beschut werk, dan de door het Rijk vastgestelde aantal, zal er een wachtlijst ontstaan voor deze kwetsbare doelgroep. Door het loslaten van het aantal vastgestelde plekken beschut werk, willen we een wachtlijst voorkomen. Hiervoor is het extra budget gevraagd en toegekend. Van het extra budget kunnen 6 extra werkplekken worden ingezet.

De Zomernota geeft aan dat de doelgroep de komende jaren verder zal groeien en dat de problematiek complexer wordt. Hoeveel inwoners binnen Westerwolde hebben momenteel een indicatie beschut werk en welke ontwikkeling verwacht het college hierin de komende jaren?

Momenteel zijn er 23 beschut werkplekken door het Rijk vastgesteld. Daarbij hebben we het budget voor maximaal 6 extra werkplekken. Deze 29 werkplekken zullen aan het eind van dit jaar naar verwachting allemaal ingevuld zijn.

Het aantal inwoners met een indicatie groeit. Hoeveel dit per jaar zullen zijn is moeilijk in te schatten, maar naar verwachting gematigd groeien met tussen de 6 tot 8 extra plekken per jaar.

De Zomernota stelt dat door de veranderende samenstelling van de doelgroep uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt minder vaak haalbaar is. Heeft het college inzicht in wat dit betekent voor de verwachte kosten van beschut werk op de langere termijn?

Vanaf 2027 verandert de verdeelsystematiek voor beschut werk. De huidige systematiek is gebaseerd op Wajong- en Wsw-cijfers uit 2012-2014 en is erg verouderd. Het nieuwe model moet beter aansluiten bij de actuele behoefte aan en inzet van beschut werk.

De nieuwe verdeelsleutel bestaat uit twee onderdelen:

- Het Rijk verdeelt 70% van het macrobudget op basis van het aantal gerealiseerde beschutte werkplekken;

- Het Rijk verdeelt 30% van het macrobudget op basis van het aantal inwoners met een positief UWV-advies beschut werk.

Daarbij worden UWV-cijfers gebruikt van het voorgaande jaar, met als peildatum 30 juni.

Om te grote verschuivingen in één keer te voorkomen, gebeurt de invoering stapsgewijs. In 2027 wordt een derde van het macrobudget volgens de nieuwe verdeelsleutel verdeeld en twee derde volgens de oude verdeelsleutel. In 2028 wordt twee derde volgens de nieuwe methode verdeeld en een derde volgens de oude methode. Vanaf 2029 geldt de nieuwe verdeling volledig.

De nieuwe verdeelsystematiek heeft duidelijke effecten. Gemeenten die relatief veel beschutte werkplekken realiseren, krijgen een groter aandeel in het beschikbare budget. Gemeenten waar de realisatie achterblijft, ontvangen juist minder middelen.

De Zomernota noemt aangepaste werkplekken en intensieve begeleiding als blijvende behoefte. Heeft het college voldoende zicht op de beschikbaarheid van passende werkplekken en begeleiding voor inwoners van Westerwolde met een indicatie beschut werk?

De GR Afeer voert voor ons het beschut werk uit. Samen met de GR Wedeka kunnen zij voldoende plekken bieden.

Zijn er op dit moment inwoners uit Westerwolde met een indicatie beschut werk waarvoor nog geen passende werkplek of begeleiding beschikbaar is? Zo ja, om hoeveel inwoners gaat het?

Op dit moment zijn er geen wachtlijsten of gebrek aan passende werkplekken.

Nu de Zomernota een groeiende en complexere doelgroep beschrijft: hoe zorgt het college ervoor dat bij het vinden van passende werkplekken niet alleen wordt gekeken naar het bestaande aanbod, maar ook naar mogelijkheden bij lokale werkgevers en andere organisaties?

GR Afeer voert voor ons het beschut werk uit. Zij proberen zoveel mogelijk de werknemer in beschut werk een passende plek te bieden. Daarbij kijken ze bewust ook naar plekken bij 'reguliere' en lokale werkgevers, dus buiten de muren van Afeer zelf.

De Zomernota laat zien dat de kosten voor begeleiding naar verwachting verder kunnen oplopen. Is het college bereid om bij de komende begroting inzichtelijk te maken welke maatregelen en mogelijkheden er zijn om deze kosten beheersbaar te houden, waarbij ook lokale en andere aanbieders van passend maatwerk worden meegenomen?

Het college houdt de ontwikkelingen rondom beschut werk goed in de gaten en zal hier, wanneer dit nodig is, direct op inspelen. In de samenwerking met GR Afeer worden mogelijkheden en eventuele struikelblokken rondom beschut werk met regelmaat besproken. Eventueel te nemen maatregelen zullen met uw Raad worden gedeeld.

Ter Apel Bruist (Pag. 10):

Ter Apel wordt in de Zomernota zeer nadrukkelijk genoemd als gevolg van de extra belasting door de aanwezigheid van het COA. Hoe bewaakt het college dat de aandacht en middelen die samenhangen met de COA-problematiek niet ten koste gaan van de leefbaarheid, voorzieningen en ontwikkeling van de andere dorpen binnen Westerwolde.

Het college doet aan de raad voorstellen voor de besteding van de beschikbare middelen. Het is vervolgens aan de raad om hierover een besluit te nemen en in te stemmen met de voorgestelde bestedingen. Bij het opstellen van deze voorstellen maakt het college een zorgvuldige afweging, waarbij zowel de doelstelling van de middelen als de belangen en opgaven binnen de verschillende dorpen van de gemeente worden betrokken.

Kan het college de raad inzicht geven in de totale verdeling van de ontvangen COA-middelen: welk deel wordt ingezet in Ter Apel, welk deel komt ten goede aan de overige dorpen en op basis van welke uitgangspunten wordt deze verdeling gemaakt?

De middelen die voortvloeien uit de COA-boete worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Masterplan Ter Apel. Deze reserve wordt ingezet als cofinanciering voor subsidies die de gemeente kan aantrekken, onder meer vanuit de Economische Agenda en Nij Begun. Op die manier kunnen investeringen in grote projecten, zoals het Centrumplan Ter Apel en de Nedersaksenlijn, gebruikmaken van subsidie- en financieringsmogelijkheden waarvoor cofinanciering is vereist.

De overige van het COA ontvangen middelen zijn verwerkt binnen de reguliere gemeentelijke begroting. Deze middelen dragen daarmee bij aan de uitvoering van gemeentelijke taken en voorzieningen voor de gehele gemeente Westerwolde en komen daarmee ook ten goede aan de overige dorpen.

Welke concrete resultaten verwacht het college van de €85.000 voor Ter Apel Bruist en op welke manier wordt achteraf vastgesteld of deze investering daadwerkelijk bijdraagt aan de leefbaarheid en het draagvlak in Ter Apel?

Met de bijdrage aan Ter Apel Bruist wordt beoogd activiteiten en initiatieven mogelijk te maken die bijdragen aan de leefbaarheid, sociale samenhang en het positieve woon- en leefklimaat in

Ter Apel. Inmiddels zijn al diverse activiteiten georganiseerd die inwoners met elkaar verbinden, ontmoeting stimuleren en bijdragen aan een aantrekkelijk en levendig dorp. De resultaten van deze investering worden gevolgd aan de hand van de gerealiseerde activiteiten, het bereik en de betrokkenheid van inwoners en de ervaringen die worden opgedaan bij de uitvoering van de projecten. Op basis daarvan wordt beoordeeld in hoeverre de bijdrage heeft geleid tot een versterking van de leefbaarheid en sociale cohesie in Ter Apel.

Dr. Mansholtpark (Pag. 25):

Is het college van mening dat de investering van €366.000 in het parkeerterrein in verhouding staat tot het gebruik en de maatschappelijke meerwaarde van het Dr. Mansholtpark, en waarop baseert het college deze beoordeling?

Welke concrete doelen heeft de gemeente met het Dr. Mansholtpark op de langere termijn? Is er inmiddels een integraal toekomstplan voor het park en welke investeringen worden de komende jaren nog verwacht?

Het gehele plan komt voor uit een initiatief van de carnavalsvereniging, waarbij de andere verenigingen rond het plein en organisaties van evenementen op of nabij het plein zich hebben aangesloten.

In eerste instantie was de gemeente alleen betrokken al eigenaar en heeft de gemeenteraad een beperkt bedrag hiervoor beschikbaar gesteld. Later is de gemeente ook betrokken als opdrachtgever (ivm het BTW voordeel) en heeft aanvullende gelden beschikbaar gesteld. Los van de plannen van deze verenigingen, waarmee subsidies zijn binnengehaald is er geen integrale toekomstvisie voor het plein.

Of de uiteindelijke investering het waard is, is een politiek oordeel, het toenmalige college en de raad hebben de budgetten beschikbaar gesteld voor dit plan.

Ter Apel Weerdingenmond: Waarom gaat er opnieuw 7 ton naar Ter Apel?

Waar heeft deze vraag betrekking op? We hebben gekeken naar de verwezen pagina, 25 in de zomernota. Hier zien we de gevraagde ophoging voor de investering aanleggen bermverharding. Als deze vraag gaat over deze MIP2606 aanleggen bermverharding dan is dit niet voor Ter Apel. Dit betreft het aanleggen van grasbetonstenen langs de volgende wegen: Zuiderveldweg/Lauderhokweg, Bosweg, Overdijksterweg en Wollingboerweg.

Onderzoeksbureaus:

De gemeente maakt regelmatig gebruik van externe onderzoeks- en adviesbureaus. Kan het college aangeven hoeveel gemeentelijke middelen hier jaarlijks aan worden besteed en hoe wordt beoordeeld of de inzet van een extern bureau daadwerkelijk meerwaarde heeft ten opzichte van de kennis die binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig is?

De gemeente maakt waar mogelijk gebruik van de kennis en expertise van de eigen medewerkers. Wanneer wordt geconstateerd dat specifieke kennis of capaciteit niet of onvoldoende binnen de organisatie aanwezig is, kan ervoor worden gekozen om externe expertise in te huren.

De kosten voor externe onderzoeks- en adviesbureaus verschillen per jaar en zijn afhankelijk van de opgaven en projecten die zich voordoen. Deze kosten worden verantwoord binnen de reguliere begroting en jaarrekening.

Bij de afweging om een extern bureau in te schakelen wordt beoordeeld of sprake is van specialistische kennis, onafhankelijke advisering of tijdelijke capaciteit die niet binnen de eigen organisatie beschikbaar is.

Hoe voorkomt het college dat verschillende onderzoeken en adviesopdrachten elkaar overlappen of dat vergelijkbare informatie meerdere keren wordt onderzocht? Is er binnen de gemeente een centraal overzicht van lopende en afgeronde onderzoeken en de kosten daarvan?

Voorgenomen onderzoeken en adviesopdrachten worden integraal afgewogen binnen het managementteam (MT). Daarbij wordt gekeken naar de samenhang met lopende trajecten en reeds beschikbare informatie. Op deze manier wordt zoveel mogelijk voorkomen dat onderzoeken elkaar overlappen of dat onderwerpen dubbel worden onderzocht. Kosten worden verantwoord binnen de betreffende programma's en budgetten.

Hoe wordt ervoor gezorgd dat de uitkomsten van onderzoeken daadwerkelijk worden gebruikt in het beleid en de uitvoering? Wordt achteraf geëvalueerd wat een onderzoek concreet heeft

opgeleverd en of de aanbevelingen zijn opgevolgd? (Pagina 6: onderzoekskosten openbare orde en veiligheid, pagina 18: IHP,

Onderzoeken worden uitgevoerd ter ondersteuning van beleidsontwikkeling, projecten en de uitvoering van gemeentelijke taken. De uitkomsten en aanbevelingen worden betrokken bij de verdere uitwerking en besluitvorming. Afhankelijk van de aard van het onderzoek wordt beoordeeld welke aanbevelingen worden overgenomen en welke resultaten daarmee worden bereikt.

pagina 20: optimaliseren WOZ gegevens

Hoe controleert het college of de WOZ-gegevens daadwerkelijk verbeteren? Zijn er concrete doelstellingen of meetbare resultaten waaraan de raad achteraf kan zien of deze investering succesvol is geweest?

Regelmatig worden overzichten gepubliceerd op de site van de Waarderingskamer waaruit blijkt wat de status is.

De kwaliteit van WOZ-gegevens is mede afhankelijk van de juistheid van gegevens uit onder andere BAG, BRK en BRP. Hoe voorkomt de gemeente dat dezelfde gegevens op verschillende plekken worden bijgehouden of gecontroleerd en daardoor dubbel werk ontstaat? De Waarderingskamer noemt juist de samenhang tussen deze basisregistraties als belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de WOZ-gegevens.

Basisregistraties hebben elk een gegevensset die geregistreerd moet worden. Er wordt niet dubbel vastgelegd. Met de samenhang wordt bedoeld dat de basisregistraties onderling goed met elkaar communiceren (uitwisseling van juiste gegevens).

Kan het optimaliseren van de WOZ-gegevens ook leiden tot een efficiëntere uitvoering en lagere uitvoeringskosten? Zo ja, wanneer verwacht het college daarvan concrete financiële voordelen te zien?

De voorgestelde maatregelen zijn primair gericht op het verbeteren van de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering van de WOZ- en belastingtaken. Door werkprocessen efficiënter in te richten en eventuele achterstanden weg te werken, kan het team de werkzaamheden beter uitvoeren. Deze maatregelen leiden niet tot lagere uitvoeringskosten, maar zorgen wel voor een efficiëntere werkwijze en helpen de kwaliteit van de gegevens op peil te houden.

Focus op Westerwolde – Erik Geukes

Algemeen:

In de afstemmingsgroep financiën is al een aantal keren aan de orde geweest dat baten en lasten en daarbij positieve (baten) en negatieve (lasten) bedragen niet consequent en voor de “leek” begrijpelijk worden weergegeven.

In hoofdstuk 2 wordt gewerkt met de aanduidingen V/N in combinatie met positieve en negatieve mutatiebedragen.

In bijlage 2 wordt een andere systematiek gehanteerd, waarbij + voordeel en – nadeel betekent.

• Waarom worden verschillende presentatiemethoden gehanteerd en kan dit in toekomstige rapportages eenduidig worden weergegeven?

In de Zomernota wordt gewerkt met de aanduidingen V (voordeel) en N (nadeel), conform de uitleg in de leeswijzer. Bijlage 2 is afkomstig uit de meicirculaire, waarin een andere presentatiewijze wordt gehanteerd, waarbij een plus (+) een voordeel en een min (-) een nadeel aangeeft.

Wij herkennen dat dit verschil in presentatie verwarrend kan zijn. Bij toekomstige rapportages zullen wij hier nadrukkelijker aandacht voor hebben en waar mogelijk zorgen voor een meer eenduidige wijze van presenteren.

- Bij de opsomming van de budgettaire effecten worden geen letter voor V of N weergegeven, dit maakt de leesbaarheid nog complexer.

• Waarom wordt dit niet weergegeven?

De betreffende tabel betreft een totaalstelling van alle begrotingsmutaties en wordt samengesteld op basis van verschillende onderliggende mutaties en formules. Om die reden zijn de aanduidingen V (voordeel) en N (nadeel) hierin niet afzonderlijk opgenomen.

Wij begrijpen dat dit de leesbaarheid kan verminderen. Bij toekomstige rapportages zullen wij hier nadrukkelijker rekening mee houden, bijvoorbeeld door ook in dergelijke overzichten de aanduidingen V en N op te nemen.

Pagina 6:

- **CAO ontwikkelingen minimumloon etc.**

Hier wordt gesteld dat de kosten 'fors zijn gestegen' o.a. doordat de minimumlonen zijn verhoogt.

• **Onze vraag hoeveel FTE ontvangt het minimumloon bij zwembad de Barlage?**

Alle personeelsleden verdienen een salaris dat hoger ligt dan het minimumloon. Dat alleen dus het minimumloon verhoogd is heeft niet direct invloed op de hoogte van de loonkosten. Wel op het gehele pakket aan maatregelen en CAO-wijzigingen.

• **Wat is de oorzaak van de vertraging bij de oprichting van het Sportbedrijf?**

De oorzaak van de vertraging ligt in hoofdzaak bij de Belastingdienst. Aan de Belastingdienst is voorgelegd of ze akkoord kunnen gaan met de door de gemeente voorgestane rechtspositie. Door wisselingen, ziekte en onderbezetting duurt het antwoord op de vraag lang. Uit het laatste contact met de Belastingdienst bleek dat er nu naar wordt gestreefd om voor 1 oktober helderheid te verschaffen richting de gemeente.

• **Wat was de oorspronkelijke planning, wat is de actuele planning**

Het rapport van Treem ging uit van een ingroeiperiode van 2026 – 2028 met dus 2028 als "stip op de horizon". De actuele planning is het oprichten van de rechtspersoon in 2027 en daarna een ingroeiperiode voor de exploitatie. De planning wordt dus 1 – 2 jaar later.

• **Welke financiële gevolgen heeft de vertraging?**

Het gevolg is dat de te realiseren besparingen langer op zich laten wachten. Voor de personeelslasten betekent dit langere inhuur en langere verloning middels CAO-gemeenten (= beide kostenverhogend).

- **We hebben tijdelijke kosten om het lokale netwerk voor dementie in Westerwolde in kaart te brengen**

• **Waarom is dit niet in de begroting meegenomen?**

De middelen voor de ketenaanpak dementie vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) via het provinciale netwerk Gezond Groningen zijn pas na vaststelling van de gemeentelijke begroting 2026, bestuurlijk bekrachtigd. Hierdoor zijn de activiteiten vanuit het IZA en de daaraan verbonden kosten en opbrengsten nog niet opgenomen in de begroting.

• **Is dit dusdanig acuut dat dit in de zomernota moet worden bijgesteld?**

Er is geen sprake van een acute ontwikkeling. De activiteiten worden echter wel in 2026 uitgevoerd en brengen zowel uitgaven als inkomsten met zich mee, die nog niet in de begroting zijn verwerkt. Om de begroting actueel en volledig te houden, wordt voorgesteld deze budgetneutraal op te nemen in de zomerrapportage in plaats van dit door te schuiven naar de decemberbijstelling.

- **Onderzoekskosten openbare orde en veiligheid**

• **Is dit dusdanig acuut dat dit in de zomernota moet worden bijgesteld?**

De ontwikkelingen binnen het domein Openbare Orde en Veiligheid volgen elkaar in hoog tempo op. De aard, omvang en complexiteit van de taken nemen toe, terwijl tegelijkertijd nieuwe wettelijke verplichtingen, regionale samenwerkingsafspraken en maatschappelijke vraagstukken op gemeenten afkomen. Zonder een actueel inzicht in de benodigde capaciteit, expertise en organisatie van deze taken ontstaat het risico dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar verantwoordelijkheden.

Pagina 7:

- *Stijging kosten Jeugdzorg*

Hier wordt gesproken over een “*exorbitante casus, welke een groot deel van deze ophoging veroorzaakt*”

- ◉ Wat zijn de kosten van deze casus exact?

De casus loopt nog steeds. De verwachting is dat deze casus in heel 2026 uiteindelijk zo'n 1,5 mln aan kosten met zich meebrengt.

- ◉ Waarom is er één casus die dergelijke kosten met zich meebrengt?

Het gaat om een complexe casus, waarin de reguliere ingekochte aanbieders geen oplossing kunnen bieden. Het gaat om een overbrugging totdat de kinderen met moeder in een gespecialiseerde gezinskliniek kunnen worden geplaatst (wachlijst).

- ◉ Wat waren de gemiddelde jeugdzorgkosten per cliënt in 2024 en 2025 en wat is de prognose voor 2026?

2024: zo'n 21.000,-, 2025: zo'n 22.000,- en voor 2026 verwachten we 22.500,- E.e.a. heeft ook te maken met de CAO-stijging.

- ◉ Kan de stijging worden uitgesplitst naar tarief, hogere zorgwaarde en de uitzonderlijke casus?

Een exacte uitsplitsing van de stijging naar tariefontwikkeling, zorgwaarde en individuele uitzonderlijke casuïstiek is lastig te maken, omdat deze factoren elkaar beïnvloeden. Wel zien wij dat de complexiteit van de hulpvragen toeneemt, waardoor ook de gemiddelde zorgwaarde stijgt. Omdat binnen Westerwolde minder complexe hulpvragen veelal via de basishulp worden opgepakt, bestaat de doorverwezen doelgroep relatief vaker uit cliënten met een meer complexe ondersteuningsbehoefte. Daarnaast hebben incidentele uitzonderlijke casussen (welke ook gevoelig liggen) een merkbare invloed op de kostenontwikkeling.

- *Vrijval planmatig onderhoud tennisbanen*

- ◉ Waarom is deze vrijval niet meegenomen in de begroting van het groot onderhoud van de tennisbanen?

In de raadsvergadering van 17 juni 2026 is besloten om kredieten beschikbaar te stellen voor baanrenovaties in Sellinger, Blijham en Ter Apel. Omdat door de aanwezigheid van urgentie van een afgekeurde baan in Sellinger in de Zomernota 2025 al € 60.000,- beschikbaar was

Bijdrage vanuit centrumgemeente Groningen

- ◉ Zijn deze twee coördinatoren in dienst van de gemeente, ingehuurd door de gemeente of werkzaam vanuit de betrokken zorg- en welzijnsorganisaties?

De coördinatoren zijn niet in dienst van de gemeente en worden ook niet door de gemeente ingehuurd. Zij zijn werkzaam bij de betrokken organisaties Meander en Stichting Welzijn Westerwolde (SWW) en zetten vanuit hun eigen organisatie uren in voor de uitvoering en coördinatie van de ketenaanpak dementie.

- ◉ Voor hoeveel fte en welke periode worden zij vanuit deze middelen bekostigd?

Vanuit de IZA-middelen wordt een bedrag betaald van €25.000,- voor beide coördinatoren (gezaamenlijk 0,15 fte). De inzet vindt plaats gedurende 2026 ten behoeve van de uitvoering en doorontwikkeling van de ketenaanpak dementie.

Pagina 8:

- *De kosten voor de BUIG nemen iets toe.*

- ◉ Hoeveel meer personen ontvangen een bijstandsuitkering dan waar de begroting vanuit gaat?

De hogere kosten worden niet primair veroorzaakt door een toename van het aantal

uitkeringsgerechtigden. De stijging hangt vooral samen met hogere kosten voor ondersteuning, waaronder loonkostensubsidies en begeleiding van inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze ontwikkeling was voorzien en is meegenomen in de begroting 2026.

Pagina 10:

- Hier zijn we diverse acties van grond verkopen, panden verkoop, etc.

- Graag zouden wij een update ontvangen met een overzicht van de lijst 'strategisch vastgoed' wat is inmiddels de stand van zaken?

Vanaf 01.01.2026 is de uitvoering van het strategisch vastgoedplan overgegaan naar het reguliere werk van vastgoed. Tijdens de nieuwe collegeperiode zal het strategisch vastgoedplan worden herijkt in het licht van de dorpsvisies, Nijbegun en andere ontwikkelingen en zal dit worden vertaald naar deelportefeuilleplannen.

Intussen zijn er voor onderstaande panden uit het Strategisch Vastgoedplan de volgende updates:

Locatie	Toelichting
Dorpsstraat 19-21c Sellingen	Verkocht en overgedragen aan nieuwe eigenaar
PSZ Dikkertje Dap Bourtange	Verkoop in voorbereiding
Ambtelijke huisvesting	Onderzoek loopt
Dorpshuizen	Onderzoek loopt
Havenstraat 1 Ter Apel	RO stelt kavelpaspoort op. Pand blijft behouden i.v.m. karakteristieke status
Kinderboerderij Sikkepit	Opstalrecht is gevestigd met Groninger Huis
2e Bouwtelaan 8 Bellingwolde	Sloop in afwachting van afsluiten nutsvoorzieningen
Oosteinde 23 Blijham	Deels gesloopt. Rest van de opstallen worden gesloopt als nutsvoorzieningen zijn afgesloten.
Cafetaria Moekesgat	Verkoop. Dossier ligt bij notaris
Werkplaatsen	Onderzoek loopt
Gebouwen Bourtange	Onderzoek loopt
Jeugdsteet De Kapschuure Sellingen	Wordt aangehouden voor ambtelijke huisvesting
Kiosk Sellingerbeetse	Onderzoek loopt

- Hetzelfde geldt voor de percelen gemeentegronden die in de verkoop zijn gezet.

Straatnaam + nummer	Plaats	Afgerond
Veenbes	Ter Apel	Ja
Voor perceel Bellingwolde N 192	Vriescheloo	-
Oosteinde	Blijham	Ja
Korteweg	Sellingen	Ja
Beetserwijk	Sellingen	Ja
Zanglijster	Ter Apel	-
Nulweg	Ter Apel	Ja
Molenplein	Ter Apel	-
Schoollaan	Blijham	-
Schoolstraat	Vlagtwedde	Ja
Barnflair West	Ter Apel	Ja
Kloosterstraat	Ter Apel	Ja
Viaductstraat	Ter Apel	-

Weerdingemarke	Ter Apel	-
Nulweg	Ter Apel	Ja
G. Buwaldaweg	Jipsingboertange	-

Pagina 11:

- **Reservemutaties**

In de bijlage 'bestemmingsreserves' zijn we bij het onderdeel 'Grondzaken' geen toename met de genoemde 4343434k

- Hoe kan dit?

De in de Zomernota opgenomen reservemutaties zijn nog niet verwerkt in het overzicht van de reserveverlopen. Over deze mutaties heeft de raad namelijk nog geen formeel besluit genomen. Het overzicht bevat uitsluitend de reservemutaties waar de raad reeds over heeft besloten.

- **Dit bedrag bestaat uit € 54.000 extra kosten voor technische uitwerking en € 35.000 voor de plaatsing van bloembakken en beplanting.**

- Deze kosten worden, naar ons oordeel, gedekt uit de boete bedragen van het COA, dit is niet zichtbaar, hoe zit dit?

Deze kosten worden volledig gedekt vanuit de voor dit project ontvangen subsidie van de provincie. Zowel de lasten als de baten zijn daarom budgetneutraal verwerkt in de Zomernota. Er vindt voor deze post geen onttrekking plaats aan de bestemmingsreserve Centrumplan Ter Apel.

- Voor de aanvullende technische uitwerking wordt €54.000 extra gevraagd.

Hoeveel aanvullende uren betreft dit, tegen welk gemiddeld uurtarief,?

De technische uitwerking en de bijbehorende supervisie omvatten gezamenlijk circa 830 uur. Het gewogen gemiddelde uurtarief bedraagt circa € 128 per uur.

- Welke werkzaamheden worden daarvoor uitgevoerd en welk deel van de meerkosten wordt veroorzaakt door meer uren respectievelijk hogere tarieven?

De werkzaamheden bestaan uit het technisch uitwerken van de vastgestelde ontwerpen tot een uitvoerings- en aanbestedingsgereed niveau, inclusief technische tekeningen, bestekken, kostenramingen, aanbestedingsstukken, benodigde onderzoeken en supervisie op de technische uitwerking.

De meerkosten worden voornamelijk veroorzaakt doordat de daadwerkelijke kosten voor de technische uitwerking, de benodigde onderzoeken en de supervisie hoger uitvallen dan de voorbereidingsbudgetten die eind 2024 in het uitvoeringsplan zijn geraamd. Dit hangt samen met hogere marktprijzen en hogere uurtarieven voor ingenieurs-, ontwerp- en adviesdiensten dan waarmee ten tijde van het opstellen van de oorspronkelijke raming rekening is gehouden.

- **Inzet regelanalist**

- Is dit een tijdelijke inhuur?

De regelanalist wordt momenteel ingehuurd. De werkzaamheden van een regelanalist zijn echter structureel van aard. Het gaat onder meer om het opstellen, beheren en actualiseren van toepasbare regels, vragenbomen en vergunningsvoorwaarden binnen het kader van de Omgevingswet. Deze werkzaamheden vragen om doorlopend onderhoud vanwege wijzigingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie en gemeentelijk beleid. Daarom is het uitgangspunt dat deze functie uiteindelijk structureel binnen de organisatie wordt belegd.

- Hebben wij deze expertise niet in eigen huis?

De functie van regelanalist is een nieuwe specialistische functie. De werkzaamheden

bestaan onder andere uit het vertalen van juridische regels naar toepasbare regels voor het Omgevingsloket, het opstellen en beheren van vragenbomen en het testen van digitale regels in de landelijke voorzieningen. Deze specifieke expertise is momenteel niet binnen de organisatie aanwezig.

◉ Is dit dusdanig acuut dat dit in de zomernota moet worden bijgesteld?

Ja. Voor een goede uitvoering van de Omgevingswet is het noodzakelijk dat toepasbare regels, vragenbomen en digitale processen actueel en goed werkend blijven. Zonder deze inzet bestaat het risico dat inwoners en initiatiefnemers onvoldoende worden ondersteund bij vergunningaanvragen en dat de dienstverlening onder druk komt te staan.

Pagina 21:

- ***Cloudtransitie gebouwenbeheer systeem***

◉ Wat is de noodzaak om, gezien de aankomende bouw/verbouwing van het gemeentehuis om het GBS in een cloud te plaatsen en dit niet in de begroting op te nemen?

De gevraagde middelen zijn bedoeld voor het afronden van een reeds ingezette gemeentebrede cloudtransitie van het gebouwenbeheersysteem. Het gemeentehuis en zes andere locaties werken al een tijdje via de cloud; voor de overige twaalf gebouwen moet dit nog worden gerealiseerd.

Omdat de noodzaak gedurende de lopende transitie is ontstaan, mede vanuit beveiligings- en beheersperspectief, is hiervoor een afzonderlijk budget via de Zomernota aangevraagd. Hiermee kan de transitie in 2026 worden afgerond en worden alle gemeentelijke gebouwen op dezelfde wijze beheerd. De structurele jaarlijkse kosten zijn wel verwerkt in de begroting vanaf 2026.

- ***Advertentiekosten: Publicatie gemeentepagina***

◉ Graag uitleg, is dit extra? waarom niet in de begroting?

Op 17 december 2025 heeft de gemeenteraad van Westerwolde de motie 'Gemeentenieuws? Dat hoort(me) in de krant!' aangenomen. Met deze motie heeft de raad het college opgedragen om uiterlijk 1 februari 2026 met een alternatief voorstel te komen voor de wijze van publiceren van gemeentelijke activiteiten en besluiten. Tevens is besloten om, in afwachting daarvan, de publicatie van de gemeentepagina in De Kanaalstreek en het Streekblad ongewijzigd voort te zetten en de kosten hiervan te dekken uit het begrote rekeningresultaat 2026.

Het is niet gelukt om binnen de gestelde termijn een uitgewerkt alternatief aan de raad voor te leggen. Het onderzoek naar mogelijke publicatievormen en de bijbehorende effecten op bereik, toegankelijkheid en kosten vraagt meer tijd.

In de tussenliggende periode is de bestaande publicatie in beide huis aan huisbladen voortgezet in lijn van de motie. Al eerder hebben wij uw raad hiervan op de hoogte gesteld.

Dit brengt met zich mee dat er in 2026 uitgaven plaatsvinden die samenhangen met deze publicaties, ondanks de eerder ingezette bezuiniging. Het alternatieve voorstel wordt zo spoedig mogelijk aan de raad aangeboden.

- ***Inzet secretaris bezwaarschriftencommissie***

◉ Graag uitleg, is dit extra? waarom niet in de begroting?

In de loop van 2026 heeft een personeelsswisseling plaatsgevonden. Het is niet gelukt om een ervaren secretaris te werven. De nieuwe medewerker (gestart 1 september) wordt in 2026 ingewerkt door een ervaren (inhuur)medewerkster voor een aantal uren per week.

Pagina 26:

- *aanpak overlast asielzoekers incl. afwikkeling vordering op Rijk (I)*
 - ◉ Gezien deze enorme hoge kosten, is er al beleid (nieuwe rechtszaak) over de overschrijding van het maximaal afgesproken aantal in het COA?

Op dit moment loopt er geen nieuwe rechtszaak over de overschrijding van het maximaal afgesproken aantal opvangplaatsen. De gemeente heeft eerder twee keer een kort geding gevoerd. Op basis van de huidige juridische situatie wordt een derde kort geding niet als kansrijk beschouwd.

Het college beraadt zich wel op eventuele andere juridische en bestuurlijke mogelijkheden om de belangen van de gemeente en haar inwoners te behartigen. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de mogelijkheden binnen de bestuursovereenkomst en naar andere instrumenten die kunnen bijdragen aan de naleving van gemaakte afspraken.

Pagina 31:

- *Bestemmingsreserves:*

Duurzaamheid

- ◉ Hier worden geen mutaties vermeld, graag uitleg.

De in de Zomernota opgenomen reservemutaties zijn nog niet verwerkt in het overzicht van de reserveverlopen. Over deze mutaties heeft de raad namelijk nog geen formeel besluit genomen. Het overzicht bevat uitsluitend de reservemutaties waar de raad reeds over heeft besloten.

Personeel OBS

- ◉ Deze bestemmingsreserve gaat groeien, graag uitleg.

De wijziging van de toevoeging aan de reserve personeelsbeleid is gelijk aan de verwachte wijziging in het resultaat. Aangezien de begroting van het Onderwijs een eigen uitwerking en cyclus heeft, wordt de meest recente jaarbegroting in Key ingelezen voor meerdere jaren (d.m.v. een begrotingswijziging). De wijziging m.b.t. de toevoeging of onttrekking aan de reserve wordt hierdoor ook meerjarig verwerkt maar jaarlijks aangepast aan het recente begrote resultaat van het onderwijs.

Omgevingswet

- ◉ Hier worden geen mutaties vermeld, graag uitleg, zie ook vraag pagina 11 (regelanalist).

De in de Zomernota opgenomen reservemutaties zijn nog niet verwerkt in het overzicht van de reserveverlopen. Over deze mutaties heeft de raad namelijk nog geen formeel besluit genomen. Het overzicht bevat uitsluitend de reservemutaties waar de raad reeds over heeft besloten.